

KARLSHUS

Idéskisser til utforming av
park 4 og torg 1, 2

Estetisk veileder for møbler og utstyr

OPPGAVEN

Utsnitt fra COWI Områderegulering for Karlshus sentrum

I forbindelse med områderegulering av Karlshus sentrum har In Situ AS landskapsarkitekter fått oppdraget med å lage idéskisser for utforming av sentrale deler av Karlshus sentrum.

Målsettingen er at skissene skal gi innbyggere og utbyggere et inntrykk av hvordan torg og park kan utformes og bidra til å aktivisere og vitalisere området.

Tegning viser utkast til områderegulering for Karlshus sentrum. Sentrumsområdene skal fortettes med visjonen; *en urban landsby*. I denne utviklingen blir det viktig å videreføre Karlshus' særegne rurale kvaliteter, samtidig som tettstedet ivaretar behov og tjenester til rådesokningene.

Denne mulighetsstudien omfatter arealet innenfor rød linje og omfatter Torg 1, Torg 2 og Park 4 og del av Nethusveien. Tilpassing mot deler av område innenfor stiplede linje er også tatt med.

ATTRAKTIVE TETTSTEDER - en sammenligning

Miljøgata i Brummunddal- en grønn opplevelse

Rakkestad - her fra arrangementet 'Grønn gate'

Ringebu - levende næringsforening og helhetlig utforming av sentrumskjernen

STEDSIDENTITET

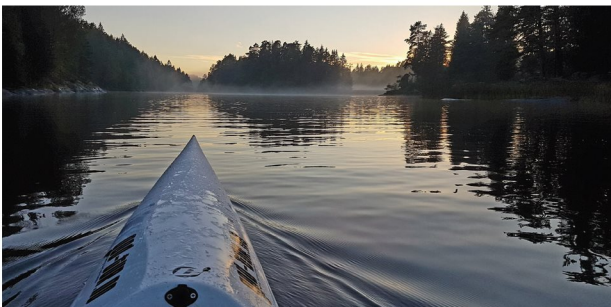
Karlshus er kommunesenter i Råde kommune, og er lokalisert på raet som skjærer gjennom Råde.

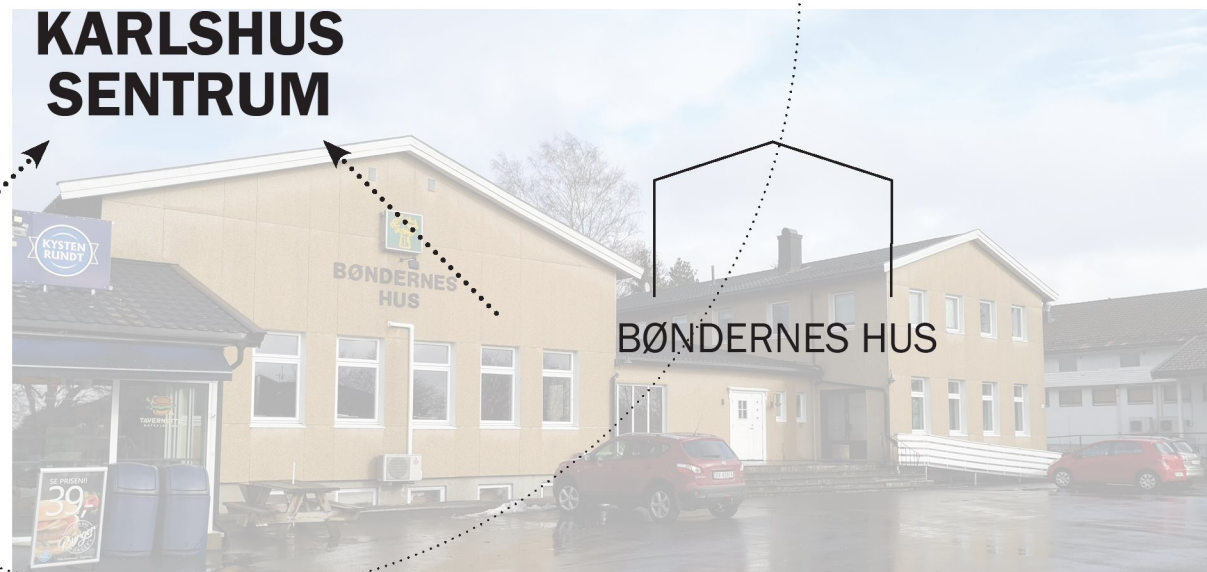
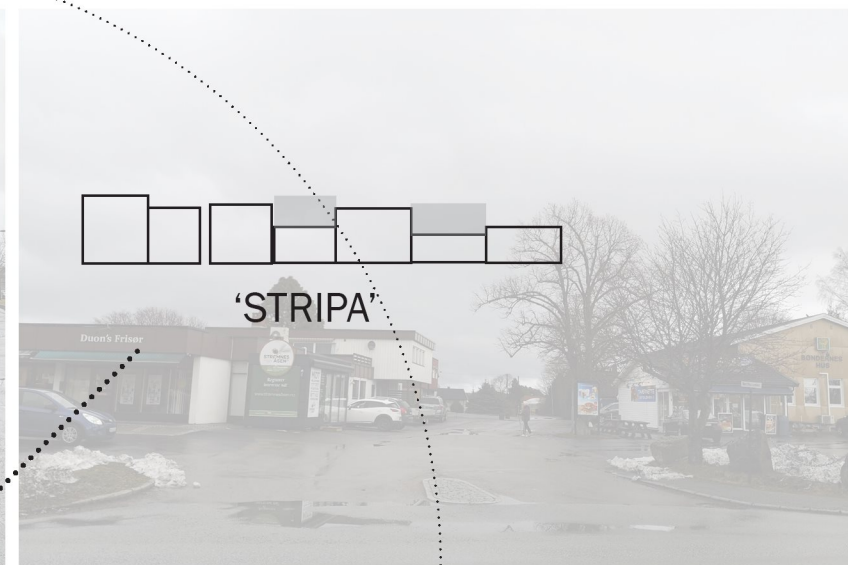
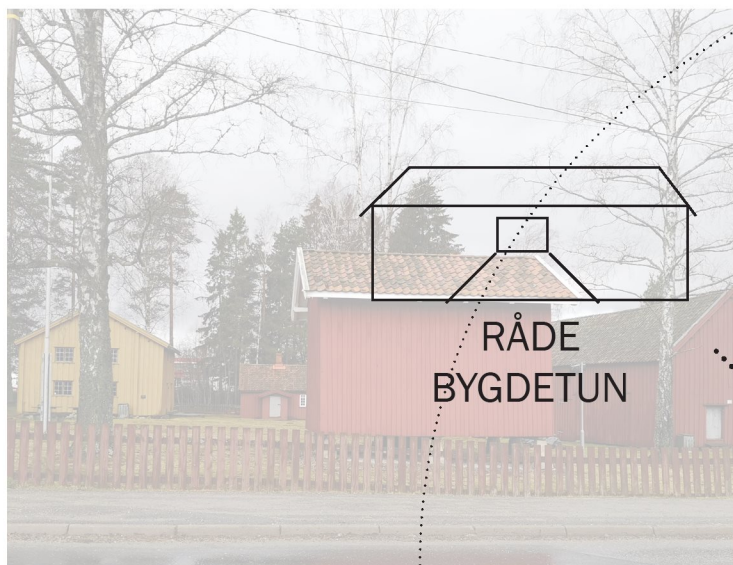
Karlshus har lang historie som knutepunkt langs Kongeveien og med Råde stasjon som en del av Østfoldbanen. Stasjonen ligger få minutters gange fra Karlshus sentrum. Karlshus har også en lang militær historie.

Karlshus sentrum defineres i til stor del med virksomhet og aktiviteter langs rv 110; Råde bygdetun, Tusenårsparken, Bøndernes hus og 'Stripa', hvor det er flere spisesteder og bedrifter med uteservering og markedsplass foran fasader.

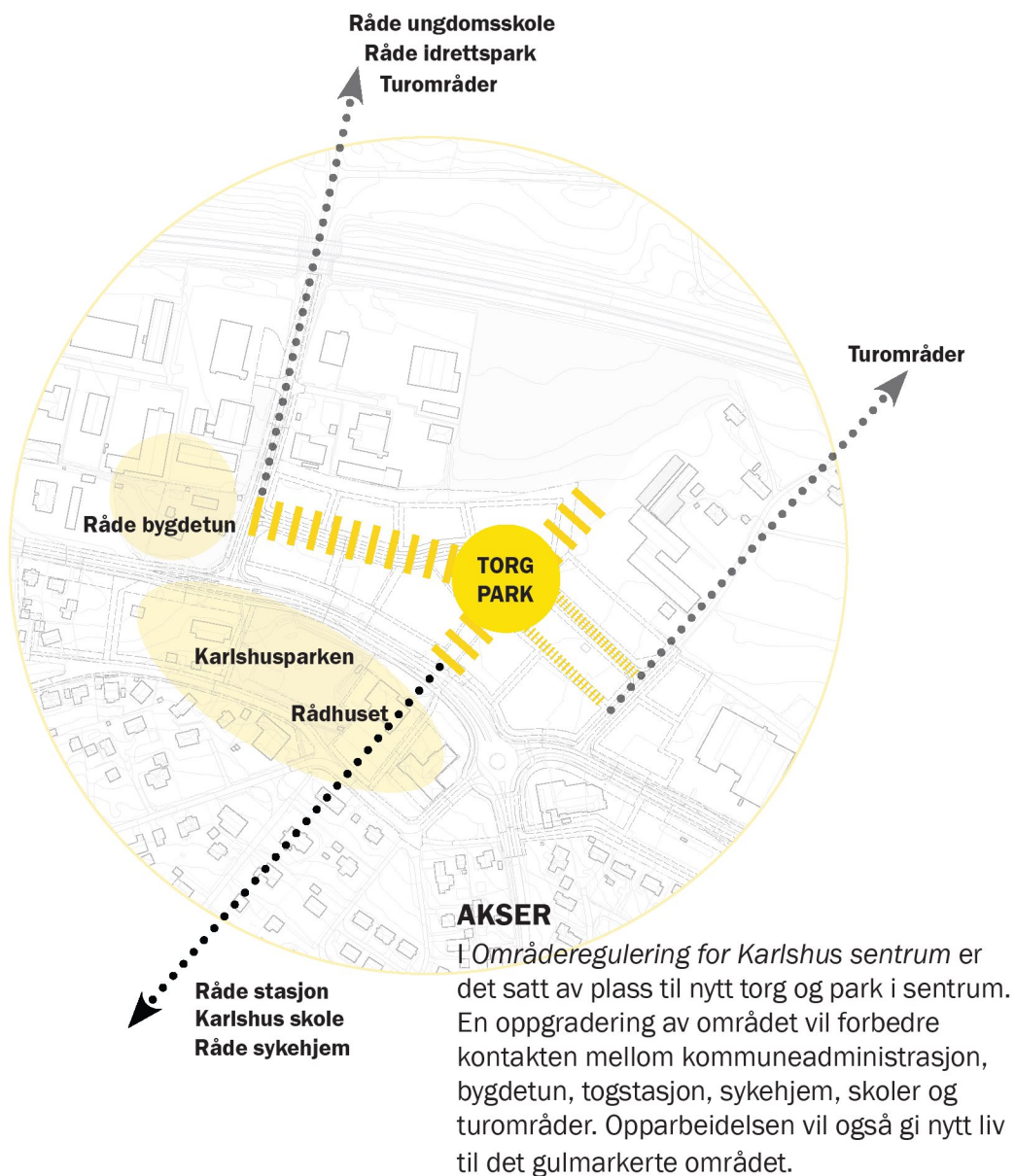
I Karlshus er også rådhus og kommuneadministrasjonen lokalisert.

Omlandet byr på den beste landbruksjorden i Norge, mange kulturminner, rekreasjon ved Vansjø, Oslofjorden og i skogen.

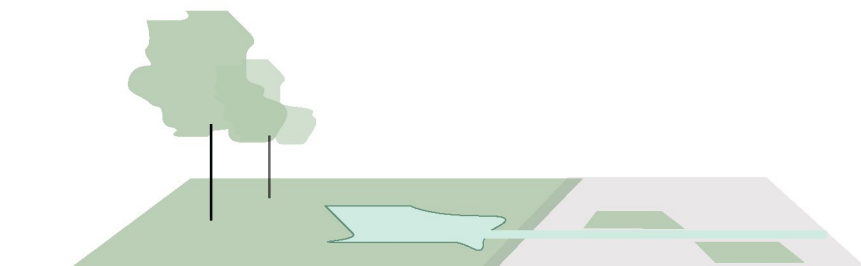
STRUKTUR

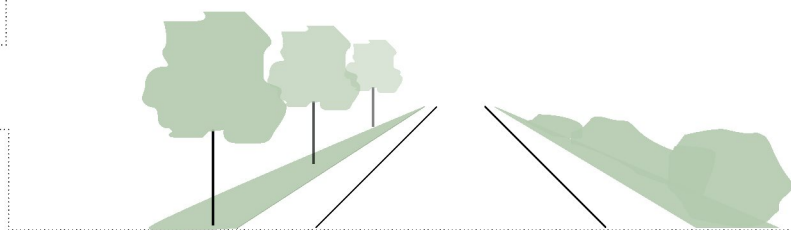
GRØNNSTRUKTUR

Eksisterende grønnstruktur som Råde bygdetun, Tusenårsparken og omkringliggende åkerlandskap foreslås å knytte tettere sammen gjennom grønne gateløp, med utstrakt bruk av gatetrær og brede plantefelt der det er mulig. Den

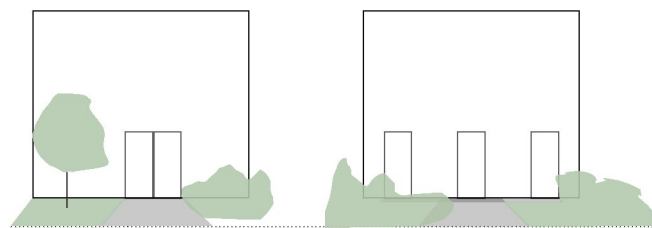
nye parken knyttes til inntilliggende torgområder gjennom blågrønne kvaliteter som vannrenner, pryd- og nytteplanter. Karlshus skal oppleves som et grønt sentrum, som fremmer herlighetsverdier, trivsel og et godt lokalklima.

Park og torg som knyttes sammen av blågrønne kvaliteter

Grønne gater

Forhager som bidrar til et positivt gatemiljø

INSPIRASJON/REFERANSER

Torg og park er tett knyttet til hverandre og sammenføres ved blågrønne løsninger.

Gatetrær og plantefelt i sentrumsgatene bidrar til et godt lokalklima i sentrum.

Boliger som har frodige inngangsparti mot gaten bidrar til et grønnere og hyggeligere sentrum.

TORG OG PARKOMRÅDE

Området bør opparbeides med høy kvalitet som understreker stedets funksjon som tettstedets sentrum.

Areal som er foreslått regulert til torg har langstrekt form og er nærmest å betrakte som gågater. "Torggatene" er viktige bindeledd for myke trafikanter. Parken og torggatene utformes slik at optimale solforhold men også behov for skjærming for vind ivaretas på best mulig måte.

ILLUSTRASJONSPLAN

FAK	SKISSEPLAN	TEMA	REVISJON
L	2012	102	.

Prosjektant: [] Dato: [] Sign: [] Rev: []

Råde kommune

Fra:	År:	År:	År:	År:	År:
L-2012-102	ÅH	HHO	ÅH	01.04.20	ÅH

PROSJEKT: KARLSHUS SENTRUM

Tegning: gade
Park 4, torg 1 og 2
MULIGHETSTUDI

OMRÅDEREGULERING

FAK	SKISSEPLAN	TEMA	REVISJON
L	2012	102	.

TORG-GATENE

Torg 1 strekker seg fra fylkesvei 110 og nordover til nytt regulert parkområde videre mot Nethusveien og markene i nord. Torg 2 forbinder Torg 1 og parken med Nethusveien mot vest og forbindelse mot bygdetunet.

Langs med torg-gatene er det ønskelig med åpne næringsfasader som bidrar til å aktivisere gatemiljøet. Rause plantefelt og gatetrær skal dessuten bidra til å skape romlighet, dynamikk og farge i torg-gatene. I tillegg skal beplantningen bidra til å håndtere overvann og skape svale uterom som hindrer vindturbulens mellom bebyggelsen.

Langs med plantefeltene skal det plasseres ut benker, på den måten legges det opp til både en hvil på veien, en rast for å nyte bygdelivet og en møteplass for venner.

Torgområdene er tett knyttet til regulert parkområde. Disse to områdene flettes sammen gjennom blågrønnstruktur som plantefelt, vannrenne og vannelement.

VANNRENNE OG VANNELEMENT

En vannrenne knytter torgene og parken sammen. Den skal utføres slik, at den fremstår som et estetisk element, både med og uten vann.

Vannrennen ender i hver ende av torget i et vannelement. Vannelementene skal både invitere til spennende vannlek for barna, og senke tempo på torget ved å formidle lyden av dryppende vann. Deler av vannrennen er direkte tilknyttet til regnbed, som kan ta større mengder overvann ved kraftige regnskyll.

Langs med vannrenna skal det være flere rister som gjør det mulig å krysse vannrennen flere steder.

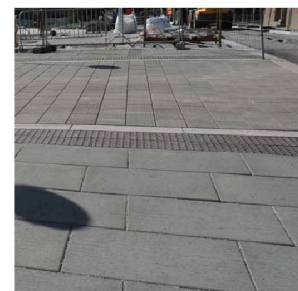
Bildet over viser åpen vannrenne, til høyre ser man mulig utforming av vannelement

BELEGNING

Torgene skal ha belegning etter prinsipp fra fortausnormen for Råde (se s. 28). På torget skal det legges rektangulære heller (30x60 cm) på tvers av gangretning. I området langs næringsfasadene legges hellene roteres 90 grader og legges vinkelrett på byggene. På den måten differensieres offentlige arealer og møbleringssoner knyttet til næringsfasader. Møte mellom de ulike leggeretningene, samt eventuelle ujevnheter langs fasadene, skal tas opp av smågatestein

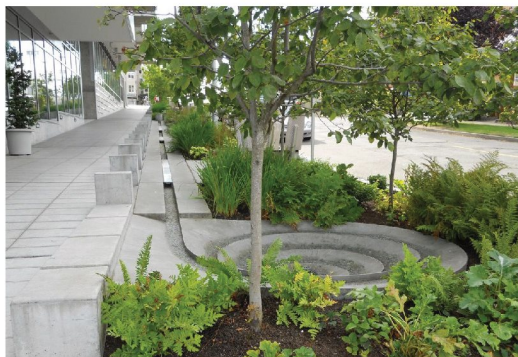
Møte mellom heller i ulike leggeretning

Bilde viser heller i på tvers av gangretning kantet med smågatestein

REGNBED

Langs med torgene skal det anlegges store regnbed som kan ta imot overvann fra de harde torgflatene. Ved store regnskyll vil disse regnbedene kunne fordrøye store vannmengder, samtidig som vannstanden i bedene vil være et spennende element på torget. Regnbedene med planter og kapasitet til å ta opp overvann, vil være et dynamisk element på torget som gjør at området vil endre karakter gjennom årets løp.

BEPLANTNING

Langs med vannrennen skal det plantes busker, stauder og gress som kan tåle både tørke og fuktighet. Plantefeltene skal anlegges i striper og vekke assosiasjoner til åkerlandskapet.

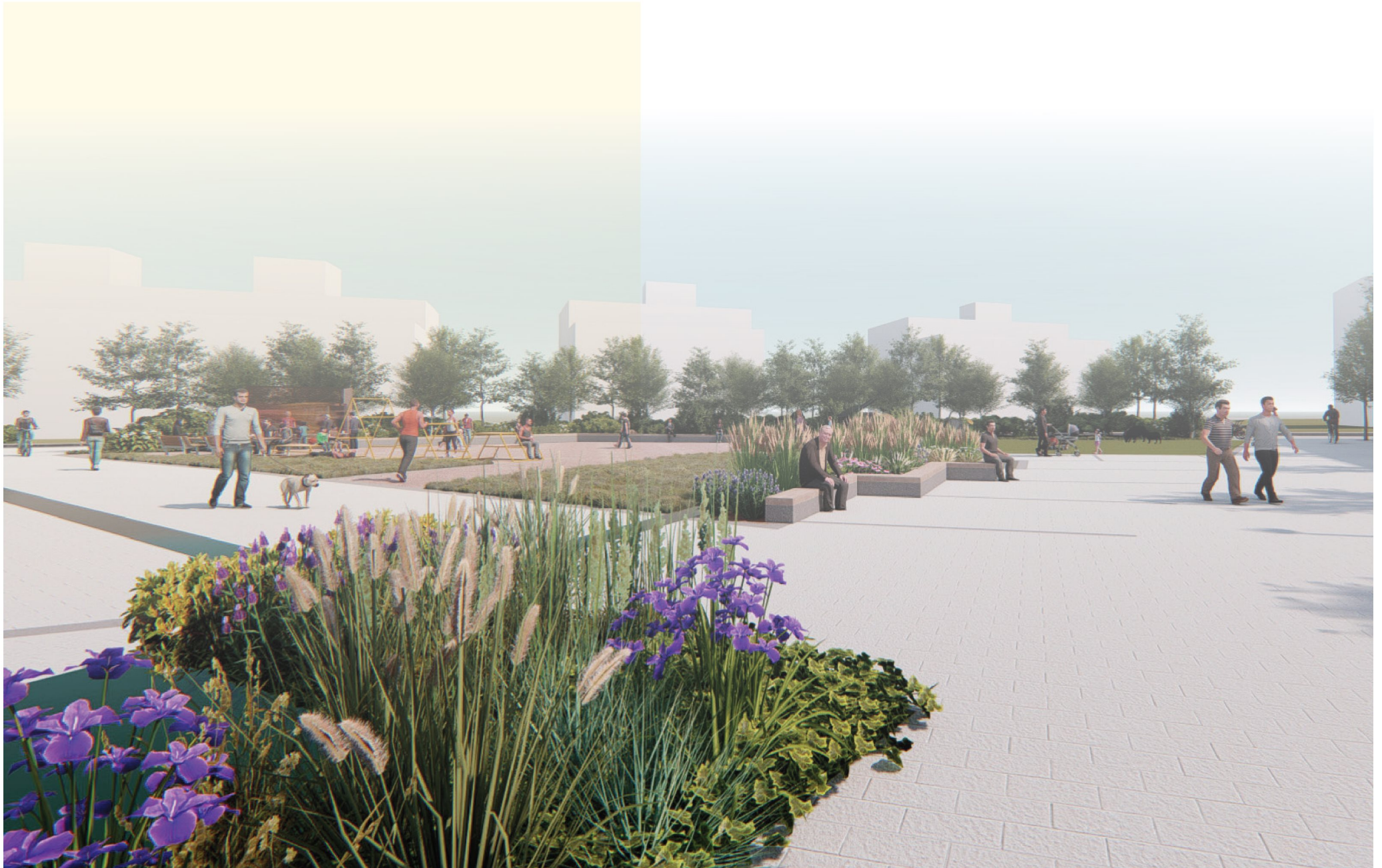
I plantefelt mellom torg og park skal det anlegges et større plantefelt med sommerblomster. Det vil gi pryddverdi fra vår til senhøst og være et blikkfang på torget.

SOMMERBLOMSTMENY

Ved vannelementet i møte mellom torg og park, settes det hvert år en sommerblomstmeny med insekt- og sommerfuglvennlige arter som: *Verbena*, *Lantana*, *Cosmos*, *Centaurea* og *Nicotiana*

PARKEN

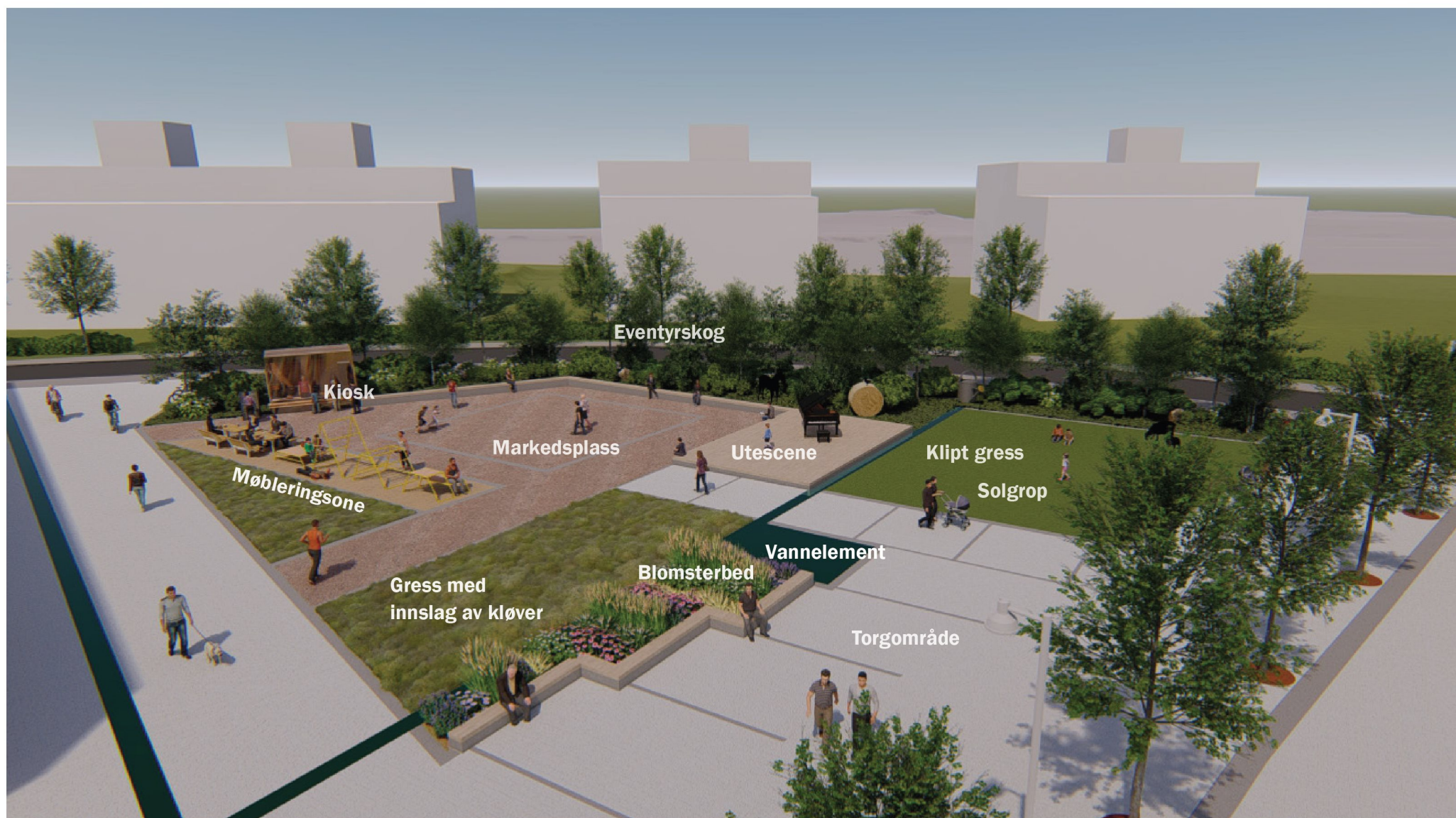
Parken, i områderegulering kalt Park 4, skal ha egne soner som innbyr til ulik bruk og opphold. I senter av parken er et større gruset areal. Plassen skal gi rom for både marked, utekino, petanque, isbane på vinteren, foodtruckfestival og andre større arrangement. Det foreslås å etablere en kiosk der lag og foreninger kan leie seg inn og selge mat og drikke for å tjene penger.

Et 9x6 m stort tredekke i høyde ca 45 cm deler av grusplassen og et større gressareal. Tredekket fungerer både som oppholdsareal til daglig, men også som scene med alternative muligheter for publikum på grusflaten eller på gresset, avhengig av aktivitet.

Mot nord er parken rammet inn av en tett vegetasjonsskjerm med trær og et mangfold av busker som undervegetasjon. Vegetasjonsskjermen danner et bakteppe til parken, fungerer som vindsperre mot nordvinden, skjerming mot boligene i Nethusveien. Dette vil også være et yndet habitat for insekter og et spennende lekerom for barn.

De åpne gressflatene vil gjøre parken grønn, men åpen. Det vurderes om noen av flatene kan skjøttes som eng. Den største gressflaten får en konkav form, som i tørrvær fungerer som en "solgrop" og ved regnvær kan fordrøye overvann. I forlengelse av torget foreslås et blomsterbed og benker.

Treningsapparater og en "kiosk" som kan leies av lag og foreninger er med på å vitalisere stedet.

MULIGHETER PÅ GRUSET AREAL

Grusareal i parken skal være et åpent og uprogrammert areal som kan brukes hele året. Den åpne plassen gir rom for markeder, utekino, konserter mm. På vinteren er det tilrettelegges for islegging av deler av grusområdet, gjerne med et lydanlegg hvor publikum selv kan styre låtvalg via en app.

Her kan også et juletre stå for samlende julegrantenning i desember måned.

Det må trekkes vann og strøm frem til grusplassen.

Gruset plass islegges på vinterstid

Marked

Utekino

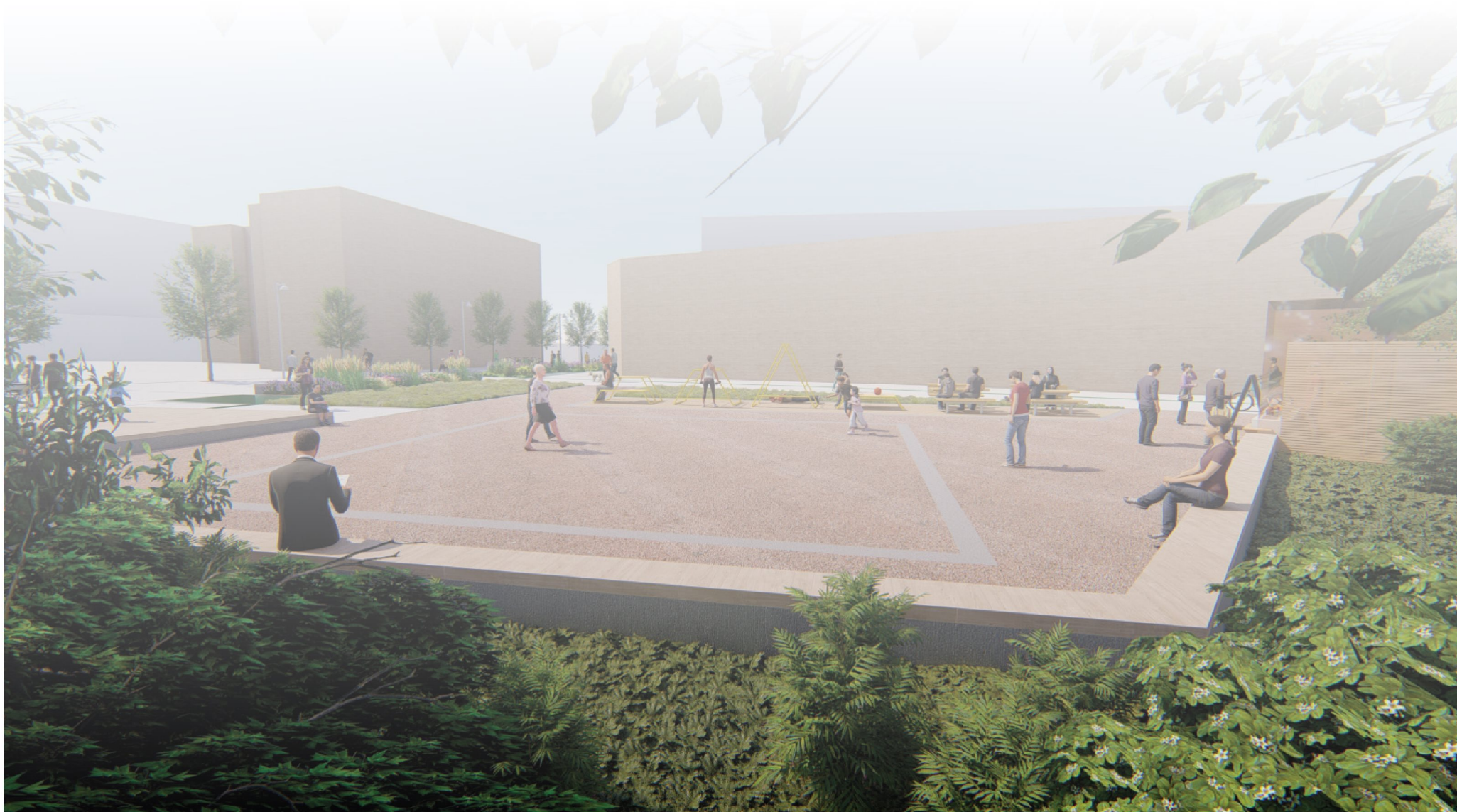
Julegrantenning

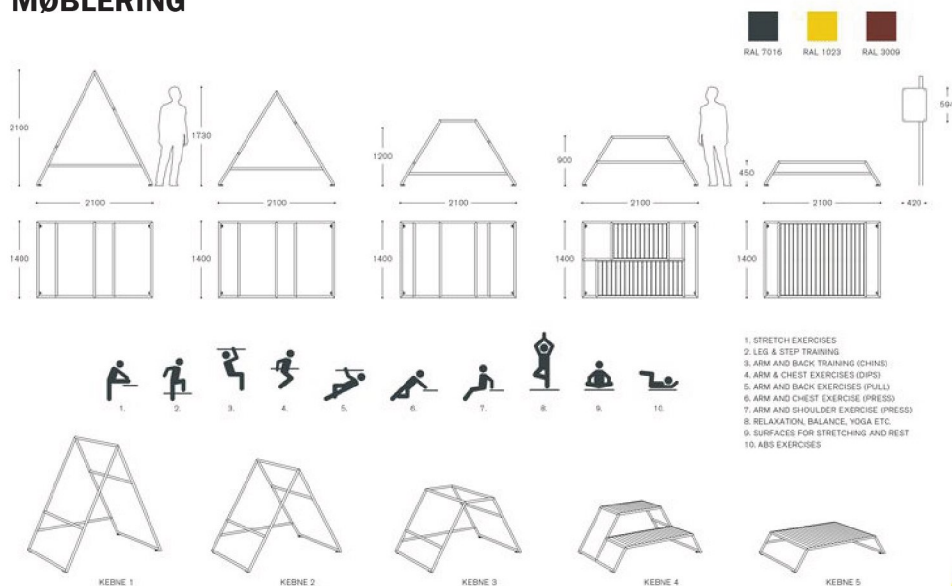
Utstilling

Festdager

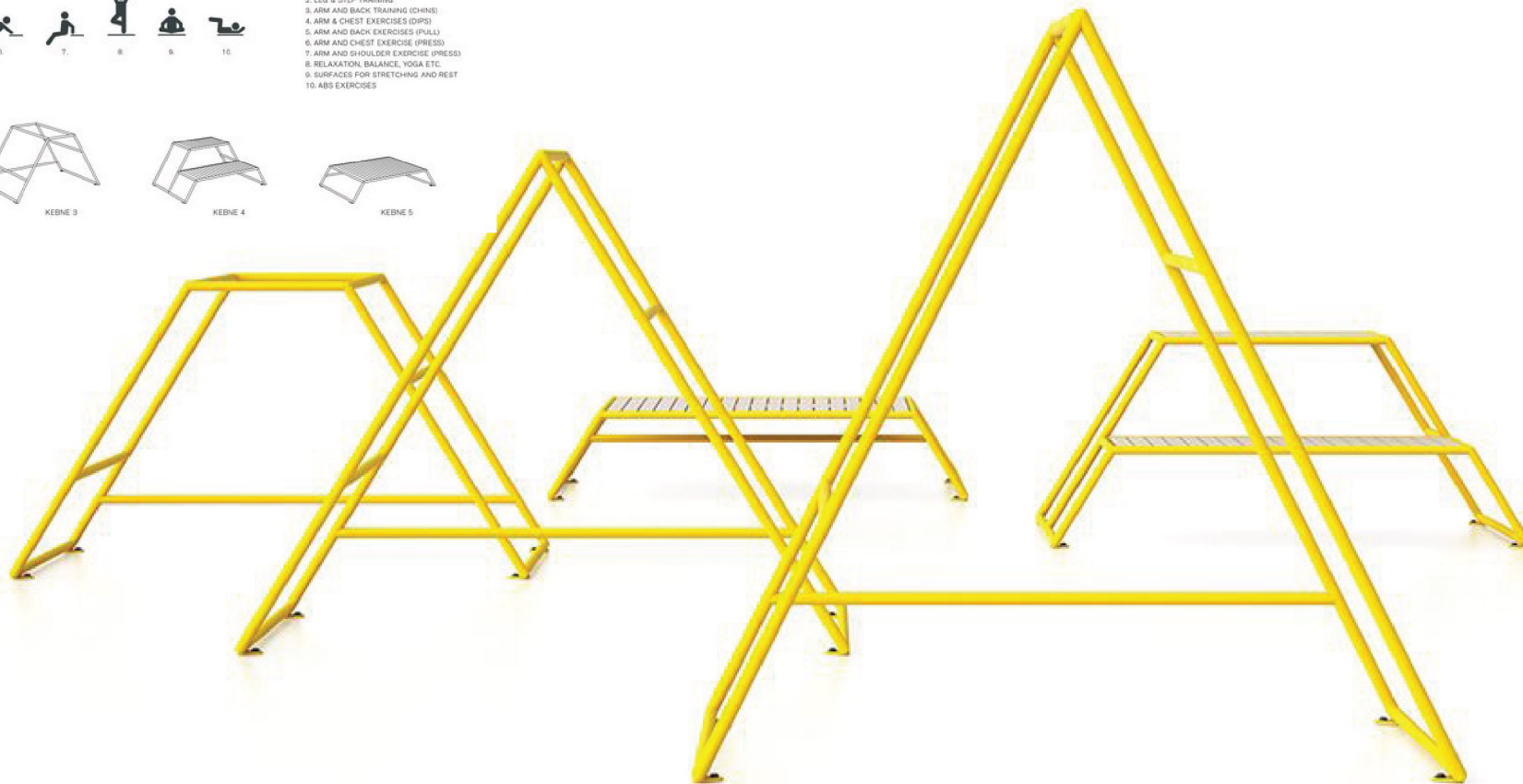
MØBLERING

I tilknytning til gruset areal og kiosk/driftsbygg er det satt av plass til en møbleringssone. Her er det plassert ut bord, benker (se forslag til type og leverandør s. 30) og utegym-apparater. Treningsapparatene Kebne utegym fra NOLA har en skulpturell form og innbyr til både aktivitet og lek. Flere av apparatene har dessuten trespiler som muliggjør avslapning og opphold. Oppholdssonen får fast dekke av kork (Corkeen) eller plasstøpt gummi.

RAL 1023

MØBLERING

Eksempel på kiosk til temporært utsalg for lag og foreninger. Kiosken må ha innlagt vann og strøm. Det bør vurderes om offentlig toalett skal være en del av et slikt bygg. Kiosken bør store estetiske kvaliteter og utføres i treverk.

Bilde under: I tilknytning til grusareal og kiosk/driftsbod settes det opp bord og benker

Bilde under viser eksempel på frodig vegetasjonsskjerm slik tenkt mot Nethusveien. Inne i tre- og buskfelt skal det plasseres utskjærte figurer av tre som skal innby til spennende lek i 'Eventyrskogen'

GRØNTOMRÅDER

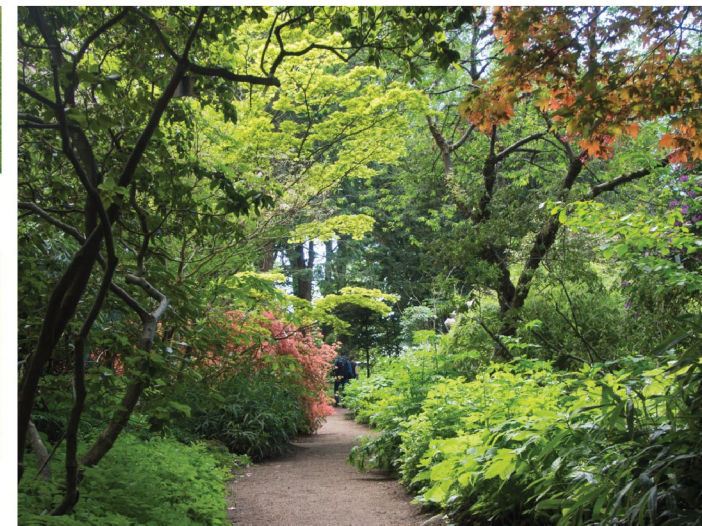
Det er prosjektert et gressområde med forsenking i midten, dette plenområdet skal fungere som både solgrop til opphold på godværsdager og håndtering av overvann. Det kan også være publikumsareal ved opptredener på utescenen.

Gressområder kantes med 30 cm bred granittkantstein

Gressområder som omgir grusareal tilsås med gressblanding som inneholder rød- og hvitkløver. (Eksempel Strand frøblanding nr 13).

ESTETISK VEILEDER

Estetisk veileder inneholder føringer for gategulv, møbler og utstyr og belysning. Målet er å skape et mest mulig enhetlig sentrum og gi en mal for private utviklere å forholde seg til.

SITUASJONSPLAN

Ark	Etterrevis	2012	Revis	101	Revis
L					

Revisjonsnr. 101

Råde kommune

Revis	Revis	Revis	Revis	Revis	Revis
L-2012-101	ÅH	HHO	ÅH	01.04.20	ÅH

PROJEKT

KARLSHUS SENTRUM

SITUASJONSPLAN

MULIGHETSSTUDIE

Park 4, torg 1, 2 og Nethusveien

OMRÅDEREGULERING

in situ

Ark	Etterrevis	2012	Revis	101	Revis
L					

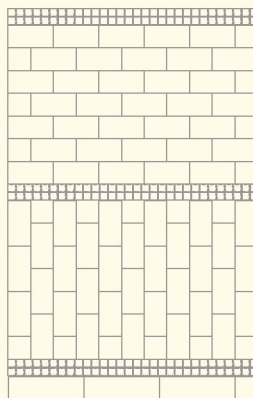
GATEGULV

Nye fortau innenfor område definert som sentrum av Karlshus foreslås etablert med et gjennomgående belegningskonsept. Et fortau av heller og smågatstein kan resettes ved eventuel graving og vil gi et bedre inntrykk en asfalt over tid.

FORTAUSNORM- KARLSHUS SENTRUM

GATENORM VED TORG OG PLASSER

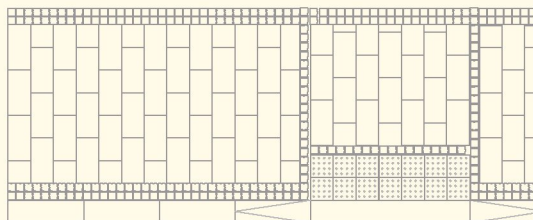

2x skift smågatestein mot fasader.
Utvides ved sprang i fasader osv.
30x60 cm heller langsgående ved fasader.
Møbleringssone. Bredde kan variere, eller feltet utgår i sin helhet.
2x skift smågatestein

30x60 cm heller i ferdselssone.

2x skift smågatestein
Oslokantstein mot kjøreareal

FORTAUSNORM OG UNIVERSELL UTFORMING

Overgangsstein Taktilmerking
vis 2 cm

2x skift smågatestein mot fasader.
Utvides ved sprang i fasadeliv.

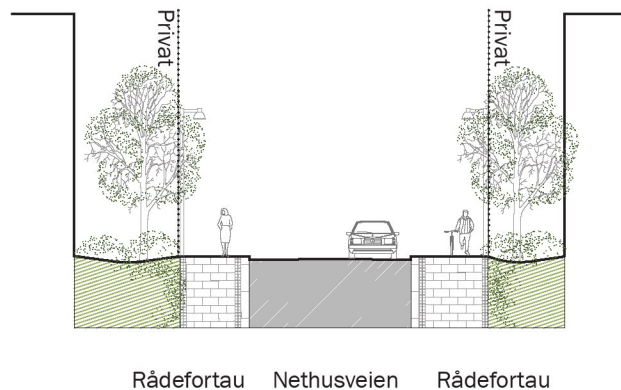
30x60 heller i ferdselssone

1x skift smågatestein
Oslokantstein

Målestokk 1:100 (A4)

Fortausnormen bygger videre på eksisterende prinsipp ved 'Stripa'. Fortausnormen har tilpassningsfelt med smågatestein mot bygg, og andre utspring som trapper, rister, taktil merking ol. Smågatestein fungerer som en naturlig ledelinje for synshemmede og skiller ferdselssone fra kantsoner. Ferdselssonen skal være minimum 1,8 m bred. Tverrfall på ferdselssone skal være 2% (1:50).

GATEMILJØ- SNITT NETHUSVEIEN

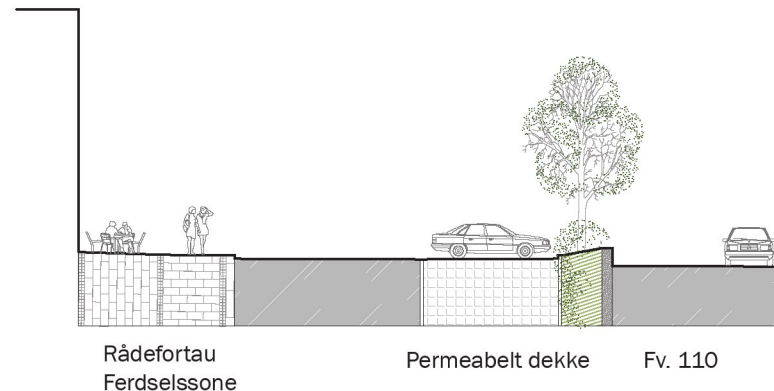
NETHUSVEIEN

Nethusveien opparbeides med "Rådefortau". Nye bygg bør ha forhager som vender ut mot gateplan for å skape et grønt gatemiljø. Det foreslås at gatene opparbeides med trekker og regnbed, der det er plass for det. Det foreslås at nedkjøring til en eventuell parkeringskjeller skjer fra Nethusveien slik at torggatene og parken ikke blir avskåret med forstøtningsmurer og høydeforskjeller.

Deichmans gate i Oslo med regnbed for lokal overvannshåndtering

'STRIPA'- SNITT NÆRING-FYLKESVEI

"STRIPA"

Området ligger utenfor grensen for denne mulighetstudien. På grunn av at arealet henger tett sammen med torg 1 er det allikevel hensiktsmessig å foreslå noen tiltak også her. Etter ønske fra næringsforeningen videreføres parkeringsplasser langs fv. 110. Det foreslås å bygge opp en kant mellom fylkesveien og 'Stripa'. Kanten vil redusere noe av hjulstøyen fra biltrafikk i riksveien og samtidig gi rom til en grønn buffer mot bebyggelsen og næringsfasadene langs stripa. Det foreslås at varelevering til bedriftene langs 'Stripa' skjer fra forsiden fra parkeringsplassen der det er gode manøveringsmuligheter. Parkeringsplassene foreslås etablert med permeable dekker, slik at asfaltarealene minimeres og det gis rom for fordøying av overvann.

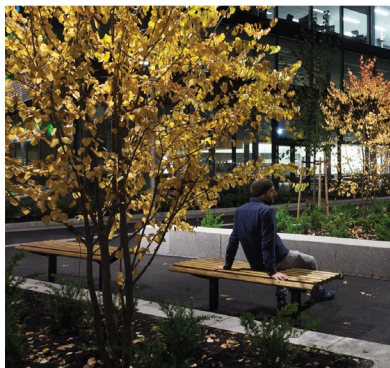
Bildet viser vegetasjonsskjerm i Lenagate

MØBLER OG UTSTYR

FASTMONTERTE MØBLER

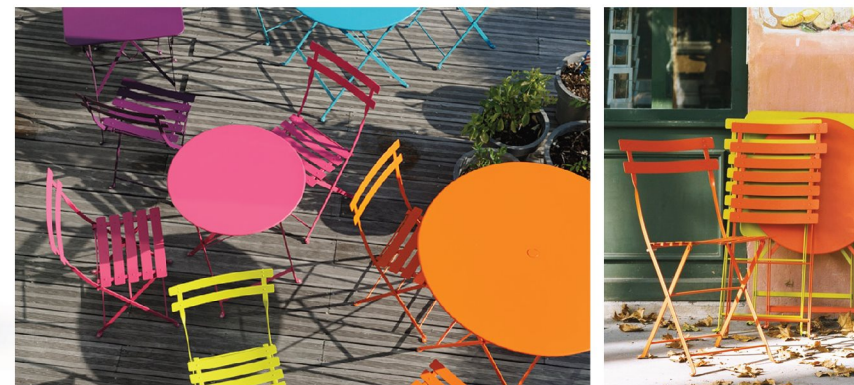
Stilren og fleksibel benk med mulighet for ryggstøtte, armlene ol.
Kan boltes, nedstøpes eller være frittstående

Type: Vestre, Urban benk og bord
RAL-kode: 6036

Obs: RAL-farge på bilde
samsvarer ikke med RAL
6036 (grønnfarge) - standard-
farge på møbler i Karlshus

TEMPORÆRE MØBLER

I Rakkestad har kommunen og næringsforening blitt enig om en type frittstående bord og stoler, som kan benyttes foran egen butikk og ved større arrangementer. Det oppleves som vellykket og gir sentrum en egen identitet. Disse bør være fargerike og få oppmerksomhet.

Type: Fermob, Bistro
Farger: Honey, Red Ochre, Chili
Kan klappes sammen og er lette og lagre og transportere

FARGEBRUK

Som basefarge for møbler og utstyr i Karlshus brukes RAL 6036. Gulfargen RAL 1023 skal brukes der det er nødvendig og ønskelig å sette utstyr i fokus. Eksempelvis utegym-apparater.

RAL 6036

Basefarge

RAL 1023

Komplimentær farge

Stål

Varmforsinket stål brukes på tekniske installasjoner som lysmaster ol.

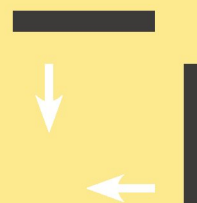
Prinsipp for plassering av benker i Karlshus

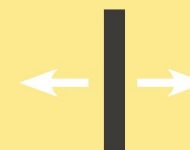
Utsikt og
oversikt

Benker som gir l 
Plassering av benker ved vegetasjon
og kanter gir le i ryggen og fl else av
trygghet og overblikk

Sosiale rom

Tosidig benk
kontakt med begge
sider av rommet

Benker som danner

ulike soner

Vestre Boboli plantekasse
med selvvanningssystem.
Finnes i ulike st relser og bredder:
150, 170, 350, 380, 500, 560 og 760 l.
Ti ulike val rer (se bilde under), farger
avstemmes mot belegning, fasader og
utstyr.

Vestre Urban avfallsbeholdere, sykkelparkering og pullerter

BELYSNING

Gatelys i sentrum er per i dag av flere forskjellige typer uten en helhetlig plan.

Veilysarmaturen langs riksveien hører mer til veier utenfor tettsteder og ikke til et sentrumsområde. Ved en revitalisering av sentrum bør man kontakte Statens vegvesen og se på muligheten for å bruke en lavere parkarmatur langs riksveien gjennom Karlshus.

I 1000-årsparken er det brukt en parkarmatur som er fin, men som ikke oppfyller dagens krav til universell utforming mht. lysstyrke og skjerming av lyskilden.

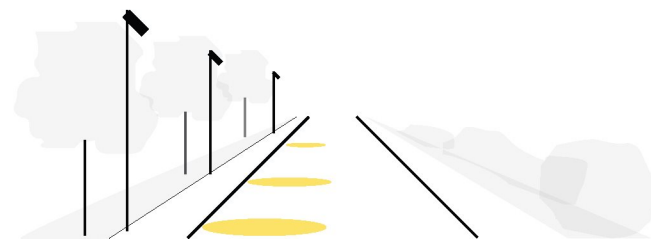
Det foreslår en ny parkarmatur til Karlshus sentrum, som er i familie med armaturen i 1000-årsparken, ved at den har en arm (sidemontert) og en nedadrettet lyskilde.

Armaturen "Icon" har en transparent hette, som slipper i gjennom noe lys og gir god orientering.

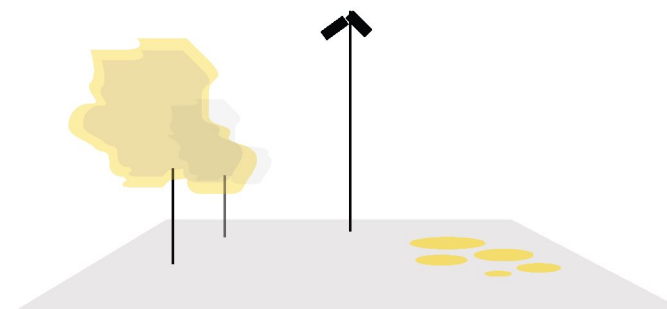
I tillegg til gatebelysning skal det plasseres effektbelysning i tilknytning til gruset areal i parken. Det vil gjøre parken spennende på kveld- og vinterstid. Ved at det projiseres mønstre og farger på plassen vil det skapes oppmerksomhet rundt parken, samtidig som lyset er et spennende element i kombinasjonen med grusdekke.

På sikt kan det også strekkes vaiere over torg 1 for julegatebelysning.

BELYSNINGSSTRATEGI

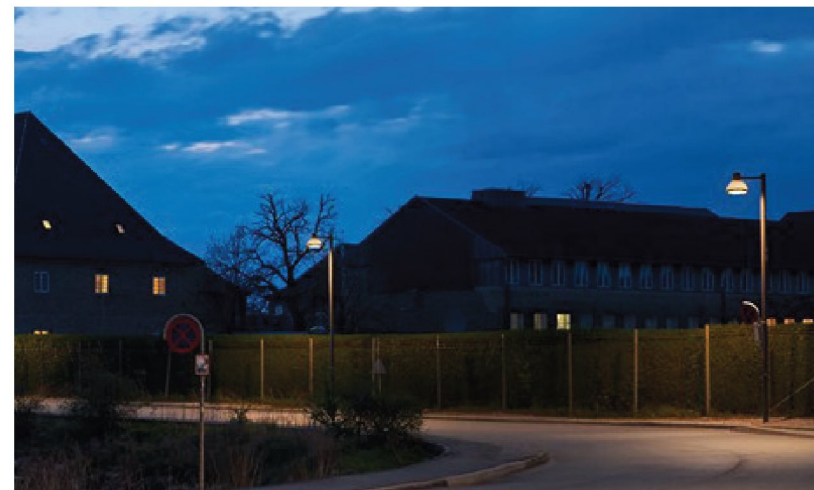
Gatebelysning

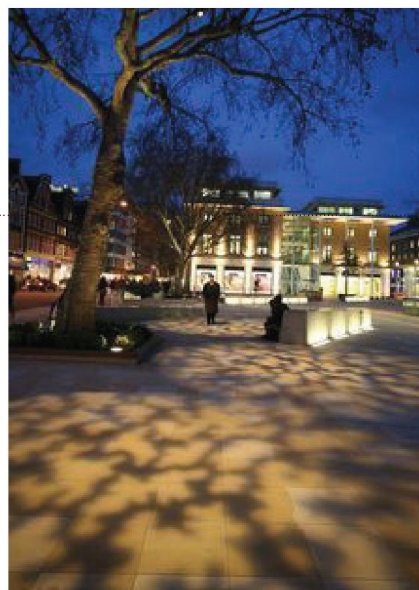
Effektbelysning på dekker og vegetasjon

Næringsfasader med lys i vindu

Effektbelysning på belegning
og/eller vegetasjon

Julegatebelysning
Belysning fra næringsfasader

